

عاشق صادق بری ز سود و زیان است

سود و زیان نیست در معامله عشق

برادری

شب دوم

۱۸ مرداد ۱۴۰۲

۲۲ محرم ۱۴۴۵

عناوین:

- آه رسا صفحه اول
- کزیده خنجرانی صفحه اول
- کلاس اخلاق صفحه دوم

پرده اول

بی بی جان، میان آن مجلس بی شرمانه که صدای پرهیبت پدر در قامت شما نقش بسته بود، آن گاه که شاندهای حیدری شما بار این غم بزرگ را به دوش می کشید، حتی بنای کاخ یزید هم توان شنیدن نداشت...
سلام بر شما و تمام غم‌های مقدستان...

تو بندگی چو که ایان به شرط مزد مکن

دکتر علی غلامی: شب گذشته به بحث نتایج معامله با خداوند در حوزه گرایش و میل ورود کردیم.

زمانی که کسی با خدا معامله می کند، در حوزه گرایش و رغبت او اخلاص، توکل، تسلیم، رضا و رجاء خائفانه شکل می گیرد که در نهایت فرد به آرامش و دوری از اضطراب می رسد. در طی دهه سوم به هر يك از این مفاهیم خواهیم پرداخت.

اخلاص در اصطلاح، یعنی پاك كردن نیت و عمل از غیر خدا.

میزان اهمیت اخلاص چقدر است؟ وجه ممیزه انسان با حیوانات به عقل اوست که علم تولید می کند. این علم زمانی ارزش دارد که به عمل منجر شود و ارزش این عمل نیز به خلوص آن است.

طبق روایت امیرالمومنین: «عبادت خالص یعنی جز به خدا امید نداشته باشی و جز گناه خودت از چیزی نترسی.» اخلاص دارای مرحله قبل، حین و پس از عمل است. پیش از عمل باید دقت کرد که نیتمان خالص باشد و به مدح و ذم مردم توجهی نداشته باشیم. پیامبر اکرم می فرمایند: «بیشترین چیزی که من از آن بر شما می ترسم، شرك اصغر یا ریا است.»

اخلاص حین عمل یعنی هم حواسمان به نیت عمل باشد، هم کار را برای خدا انجام دهیم.

امام پنجم می فرمایند: «سه چیز کمر انسان را می شکند؛ مردی که عملش را بزرگ می شمارد، گناهانش را فراموش می کند و به رأی و نظر خویش عجب می ورزد.»

پس از عمل نیز باید مراقب بود تا سُمعه اتفاق نیفتد. سُمعه یعنی ریای پس از عمل. امام ششم می فرمایند: «پایداری بر عمل که خالص بماند، سخت تر از خود عمل است.»

امام خمینی ره در کتاب حدیث جنود عقل و جهل می فرمایند: «اخلاص هفت مرتبه دارد. فرد به ترتیب عمل را از رضایت مخلوقات، منافع دنیوی، لذت بهشت، ترس از جهنم، لذات روحی، ترس از موارد قبلی، لقای خدا و لذت جمال او پاك کند؛ و طبق فرمایش امیرالمومنین، خدا را شایسته عبادت بیابد، پس او را عبادت نماید.»

ما برای کسب اخلاص چه کنیم؟ ریا. ریا عمل نامطلوبی نیست اما برای چه کسی؟ برای فردی که خود محتاج سایرین است یا برای غنی بالذاتی که کامل از همه امور آگاه است؟

در کار را برای خدا انجام دادن، محاسبات مادی را دخیل نکنیم. گاهی خداوند عملی را می پذیرد که در نگاه ما کوچک و بی مقدار است.

کزیده خنجرانی
برادری

توفیق داشتیم در کلاس اخلاق سال گذشته به مباحث مفهوم ریا و اقسام آن و در مقابل بحث اخلاص بپردازیم. امسال به مدد پروردگار به مبحث اخلاقی عُجب خواهیم پرداخت.

عُجْب

عُجْب از رذایل اخلاقی، به معنای خشنودی از اعمال نیک خود و بزرگ شمردن آنها، در صورتی که آنها را از جانب خود بدانند نه از جانب خدا. در علم اخلاق از اموری همچون قدرت، زیبایی، نسب و کثرت فرزند به عنوان اسباب عجب یاد شده و تباه شدن اعمال نیک، تکبر و فساد عقل از پیامدهای آن شمرده شده است.

در علم اخلاق، عجب عبارت است از خود بزرگ بینی به خاطر کمالی که در خود می بیند، چه آن کمال را داشته باشد یا نداشته باشد. یا آن کمالی که به آن می بالد آیا اصلا کمال هست یا نه، چرا که ممکن است فردی به چیزی بنزد که اصلا کمال نیست.

عالمان اخلاق، عجب را ناشی از جهل می دانند و بر این باورند که این رذیله اخلاقی را باید از طریق اسباب و ریشه های آن درمان کرد.

در جلسات بعدی کلاس های اخلاق به تفصیل در مورد مفهوم عجب و تفاوت های ظریف آن با عُجب، کبر و غرور خواهیم پرداخت، اما در مقدمه به ریشه همه آنها «حب ذات» یا حب نفس اشاره می کنیم.

همه ی آدم ها به طور کلی حب ذات دارند، اما باید دید ما این دوست داشتن را به کدام سمت متمایل می کنیم.

بر این اساس دو سمت داریم:

اول خود دانی (خودخواهی منفی) که باز می گردد به خور، خواب و شهوت؛ وقتی انسان همه چیز را برای خودش می خواهد.

دوم خود عالی (خودخواهی مثبت) که انسان به شأن و مقام خود واقف است، خود را می شناسد و گناه نمی کند زیرا بعد فطری خود را از هر آلودگی و گناهی بالاتر می داند.

زمان مطالعه: یک دقیقه و ۳۰ ثانیه

حق است و سزاوار است که نام سید الشهدا تا ابد زنده بماند، چون او مال خود نبود! خودش را فدای انسان و اجتماع انسانی کرد، فدای توحید و عدالت کرد. از این جهت، افراد بسزیمه او را دوست می دارند.

کتاب حماسه حسینی شهید مطهری

بنیاد فرهنگی شهید پالیزوانی
Martyr Palizvani
Cultural Institute
www.shahidpalizvani.ir

shahidpalizvani.ir

bonyad_shahidpalizvani